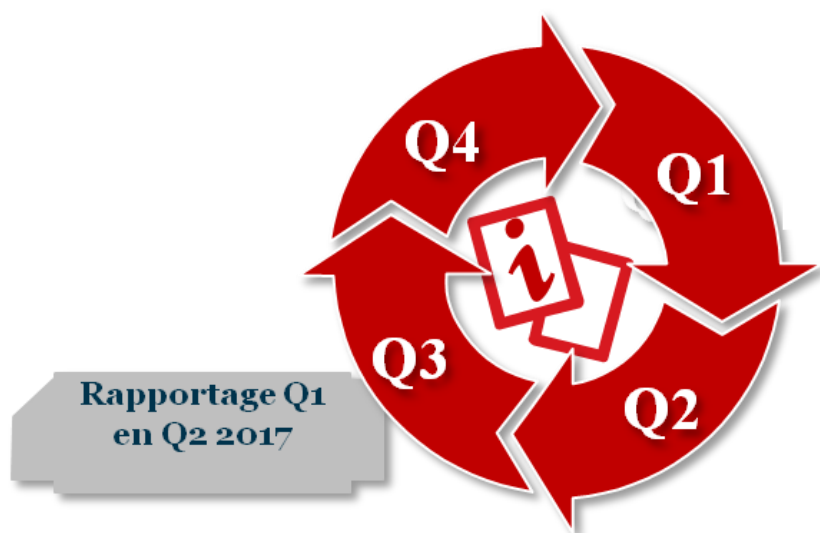

Gemeente Maastricht

Monitoring 3-Decentralisaties 1^e monitor 2017

Samenvatting

Voor u ligt de 1^e Monitor 3-D's over 2017.

Vanaf 2017 is een nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek voor Jeugdhulp, Begeleiding en Beschermd Wonen ingevoerd. Een systematiek die beter aansluit bij de daadwerkelijke geleverde zorg. In het eerste halfjaar heeft dit geleid tot extra werkzaamheden bij de zorgaanbieders, Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) en team inkoop. Immers, in 2017 doorlopende arrangementen moesten worden omgezet naar de nieuwe systematiek. Deze zogenaamde 'omklap' heeft invloed op de prognose die we nu kunnen geven over 2017.

De nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek kent veel differentiatie in tarieven (etmaal, maand en traject), looptijd, complexiteit en intensiteit. Er is bij een deel van de arrangementen een degressief tarief ingevoerd. Daarnaast is er sprake van een achterstand bij de afhandeling van de meldingen die via de 'alternatieve route' bij Jeugd binnen komen. Wij hebben getracht zoveel mogelijk rekening te houden met de verwachte financiële effecten van al deze factoren, doch het definitieve (financiële) effect van de nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek zal pas helder worden na afronding van het hele jaar 2017.

Op basis van de nu beschikbare gegevens verwachten wij voor 2017 een netto tekort van € 6,3 mln. Hierbij merken we op dat deze prognose door de vele aannames op diverse onderdelen nog onzekerheden kent.

In juni 2017 hebben we draaiknoppen sociale domein vastgesteld. De voorbereidingen zijn in volle gang. Inzet is om hier vanaf 2018 € 3,5 mln. te kunnen besparen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding.....	4
1. Algemeen	5
1.1 Administratieve proces Jeugdhulp en Wmo Begeleiding Beschermd Wonen	5
1.2. Inkoop huishoudelijke hulp 2018	5
1.3 Stand van zaken Actieplan Toekomstagenda.....	5
2. Jeugdhulp	6
2.1 Inhoudelijke cijfers	6
2.1.1 Aantallen.....	6
2.1.2 Meldingen en bezwaar en beroep	9
2.2 Financiële cijfers	9
2.2.1 Prognose 2017	9
2.2.2 Arrangementen Zorg in Natura (ZiN)	10
2.3 Toelichting Jeugd.....	10
2.3.1 Cliënttevredenheid	10
2.3.2 Gemeenschappelijke inkoop regio Zuid-Limburg.....	11
2.3.3 Wachtlijsten	11
2.3.4 Werkwijze 1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur.....	11
2.3.5 Innovatiegelden Jeugd	11
2.3.6 Transformatieagenda Jeugd ZL	12
3. WMO Individuele voorzieningen	13
3.1 Inhoudelijke cijfers	13
3.1.1 Aantallen.....	13
* Individuele begeleiding en groepsbegeleiding	13
* Beschermd Wonen	13
* Overige individuele Wmo-voorzieningen	13
* Mantelzorgwaardering	14
3.1.2 Meldingen en bezwaar en beroep	14
3.2 Financiële cijfers	14
3.2.1 Prognose 2017	14
3.2.2 Arrangementen Zorg in Natura (ZiN)	15
3.3 Toelichting Wmo	16
3.3.1 Beschermd Wonen.....	16
* Projecten	16
* Centrumregeling Beschermd Wonen	16
3.3.3 Tevredenheids- en ervaringsonderzoeken.....	17
3.3.4 Innovatiegelden Wmo.....	17
4. Participatiewet	18
4.1 Inhoudelijke cijfers	18
4.1.1 Aantallen.....	18
* Het uitkeringsbestand	18
* Uitstroom.....	19
4.1.2 Bezwaar en beroep	19
4.2 Financiële cijfers	20
4.3 Toelichting Participatiewet.....	20
4.3.1 I-deel	20
4.3.2 Inzet van het W-deel.....	20
* Diagnose-instrumenten	21
* Plaatsing-instrumenten	21
* Ontwikkelings- instrumenten	23
* Overige instrumenten.....	23
* Actieplan Ouderenwerkloosheid	24
* Actieplan Jeugdwerkloosheid	24
* Project voormalige WSW-wachtlijsters	25
* Pilot NOW	26
* Evaluatie re-integratie instrumenten	27
4.3.3 Cliënttevredenheid	27
4.3.4 Cliëntenraad Participatiewet Maastricht-Heuvelland.....	27
5. Financieel totaal overzicht	28

Inleiding

Voor u ligt de 1^e Monitor 3-D's over 2017.

In deze monitor staan de drie wetten centraal waarmee per 1 januari 2015 extra verantwoordelijkheden naar de gemeenten zijn gedecentraliseerd: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet. Bij de Wmo en de Participatiewet gaat het om een gedeeltelijke decentralisatie omdat gemeenten al een aantal taken uitvoerden die in deze wetten zijn opgenomen. Bij de Jeugdwet gaat het om voor gemeenten geheel nieuwe taken.

De Jeugdwet ondersteunt ouders en kinderen, waardoor kinderen gezond kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. De Wmo 2015 bevordert de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische, psychische of psychosociale problemen, waardoor deze zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen functioneren. En de Participatiewet is bedoeld voor mensen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of om werk te vinden.

Met deze decentralisaties is de gemeente verantwoordelijk voor de sociale ondersteuning in de leefomgeving van haar inwoners. Dit betekent een transformatie van het sociale domein. De gemeente Maastricht heeft er voor gekozen om deze transformatie samen met de Heuvellandgemeenten vorm te geven en heeft hiervoor met hen gezamenlijk de Toekomstagenda Sociaal Domein opgesteld. Op 7 maart 2017 hebben wij u via de dagmail een voortgangsrapportage van het Actieplan Toekomstagenda 2016-2017 laten toekomen.

Vanaf 2017 is een nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek voor Jeugdhulp, Begeleiding en Beschermd Wonen ingevoerd. Een systematiek die beter aansluit bij de geleverde zorg. In het eerste halfjaar heeft dit geleid tot extra werkzaamheden bij de zorgaanbieders, sociale zaken en team inkoop. Immers, doorlopende arrangementen uit 2016 moesten worden omgezet naar de nieuwe systematiek. Deze zogenaamde 'omklap' heeft invloed op de prognose die we nu kunnen geven over 2017. Wij hebben getracht zoveel mogelijk rekening te houden met de verwachte financiële effecten van deze omklap, doch het definitieve (financiële) effect van de nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek zal pas helder worden na afronding van het hele jaar 2017.

De nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek zorgt er ook voor dat het niet altijd mogelijk is een goede vergelijking te maken tussen de resultaten van 2017 en de resultaten van voorgaande jaren. Daar waar dit wel mogelijk is, zullen we u een beeld geven van de ontwikkelingen.

Monitoren is een continu proces waarbij we steeds nieuwe inzichten krijgen over hoe we deze monitor, passend bij de transformatieopgave van het sociale domein, kunnen doorontwikkelen. Afgelopen periode is samen met het Heuvelland hard gewerkt aan een nieuwe monitor, de Monitor Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland. Deze monitor bevat niet alleen de gegevens van de nieuwe taken Jeugdhulp, Wmo en Participatiewet, maar ook de overige individuele voorzieningen van het sociaal domein zoals het speciaal onderwijs, leerlingenvervoer, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Door alle individuele voorzieningen van het Sociaal Domein op te nemen in de monitor krijgen we beter zicht op de samenhang tussen de verschillende voorzieningen en de doelgroepen die gebruik maken van deze voorzieningen. De monitor Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland is nog in ontwikkeling. Wij hopen in maart 2018 bij het jaaroverzicht 2017 te kunnen overstappen naar deze monitor.

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:

In het eerste hoofdstuk behandelen wij het verloop van het administratie proces inkoop van Jeugdhulp en Wmo, de inkoop Huishoudelijke Hulp 2018 en de stand van zaken rondom het Actieplan Toekomstagenda 2016-2017. In het tweede hoofdstuk behandelen wij Jeugd, gevolgd door in hoofdstuk 3 de Wmo en in hoofdstuk 4 de Participatiewet. Tot slot is het totaal financieel overzicht opgenomen in hoofdstuk 5.

1. Algemeen

1.1 Administratieve proces Jeugdhulp en Wmo Begeleiding Beschermd Wonen

Gedurende 2015 en 2016 is veel tijd en energie geïnvesteerd in het afstemmen van de gemeentelijke bestanden met die van de zorgaanbieders. Een groot probleem was dat deze afstemming niet geautomatiseerd kon plaatsvinden. Afgelopen jaar zijn hier grote stappen in gezet.

Op Zuid-Limburgse schaal is geïnvesteerd in een softwarepakket ZorgNed, waarbij geautomatiseerde afstemming tussen zorgaanbieders en gemeenten kan plaatsvinden. ZorgNed is een applicatie die in het berichtenverkeer tussen gemeenten en zorgaanbieders opereert. Het inkoopteam Sociaal Domein maakt voor de financiële afhandeling gebruik van ZorgNed. Op het moment dat de toewijzing van de gemeente overeenkomt met de declaratie van de zorgaanbieder, vindt betaling plaats. Dit alles conform het vastgestelde declaratieprotocol¹.

In 2016 en het 1^e halfjaar 2017 ontvingen de meeste zorgaanbieders nog een maandelijks voorschot. Deze wijze van financiering wordt gefaseerd afgebouwd door volledig over te stappen naar geautomatiseerde betalingen op basis van de declaratie via het berichtenverkeer en ZorgNed. Op dit moment worden ongeveer 50% van de zorgaanbieders geautomatiseerd betaald en krijgen zij geen voorschotten meer.

Mede door ZorgNed is de prognose nu voor het grootste deel gebaseerd op onze eigen gegevens over de toewijzingen in ZorgNed in combinatie met de registratie van Sociale Zaken en niet meer op de gegevens van de zorgaanbieders. Alleen voor inzicht in de alternatieve route van Jeugd is nog een aparte uitvraag gedaan bij de zorgaanbieders en bij toegang. Dit is gebeurd omdat sprake is van een achterstand bij de aanmeldingen door zorgaanbieders.

1.2. Inkoop huishoudelijke hulp 2018

De contracten voor de dienstverlening hulp bij het huishouden lopen per 1 januari 2018 af. Eind juni hebben de colleges in de regio Maastricht Heuvelland de uitgangspunten voor de nieuwe contractperiode vastgesteld (zie: [collegebesluit Uitgangspunten aanbesteding Wmo hulp bij het huishouden](#)). De inkoop is erop gericht meerjarige contracten af te sluiten met een beperkt aantal aanbieders. Gemeenten hanteren in de aanbesteding een uniform (uur)tarief dat gebaseerd is op de reële kostprijs van de dienstverlening. Daarmee wordt beoogd de kwaliteit van de dienstverlening en de arbeidsvoorwaarden/werkgelegenheid in de sector te waarborgen. Eind september zijn de partijen die de opdracht de komende jaren gaan uitvoeren bekend

1.3 Stand van zaken Actieplan Toekomstagenda

In het Actieplan 2016-2017 zijn een viertal kernthema's benoemd:

1. Preventie en vroegsignalering
2. De burger centraal stellen en niet systeem: verbeteren toegang
3. Bereiken economische zelfstandigheid
4. Blijven ondersteunen.

Op 6 maart 2017 heeft u middels een raadsinformatiebrief de voortgangsrapportage ontvangen. (zie: [RIB Uitvoering toekomstagenda sociaal domein 2022](#)).

De laatste stand van zaken is dat we met de uitvoering van het actieplan goed op koers liggen. Zo is de gezamenlijke aanbesteding voor de inkoop van Hulp bij het Huishouden (zie ook 1.2) gestart, draait in Maastricht een pilot naar het algemeen toegankelijk maken van de dagbesteding en start in september een nieuwe leergang van de opleiding klantmanager bij SZMH. Daarnaast is gestart met een gezamenlijke aanpak en bundeling van de diverse cliënttevredenheidsonderzoeken en hebben diverse acties plaatsgevonden ter ondersteuning van de informele zorg;. Ook is hard gewerkt aan de ontwikkeling van de monitor sociaal domein Maastricht –Heuvelland. Bij het volgende rapportagemoment aan de raad (maart 2018) kunnen we, naar verwachting, gebruik maken van deze monitor.

¹ Collegenota 'Vaststelling declaratieprotocol 2017 uitvoering Jeugdwet en Wmo & tarief Dyslexie Behandeling' d.d. 11 juli 2017.

2. Jeugdhulp

De Jeugdwet vervangt niet alleen de Wet op de jeugdzorg, die tot 2015 geldig was, maar ook de verschillende andere onderdelen van de jeugdhulp die onder de Zorgverzekeringswet (geestelijke gezondheidszorg voor jongeren) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (zorg voor licht verstandelijk beperkte jeugd) vielen. Ook de jeugdbescherming en jeugdreclassering maken onderdeel uit van de wet.

2.1 Inhoudelijke cijfers

2.1.1 Aantallen

* Andere verwijzers

Bij jeugdhulp is sprake van meerdere toegangen. Naast de gemeentelijke toegang kunnen ook huisartsen, medische specialisten, jeugdartsen en Gecertificeerde instellingen² (GI's) zelfstandig ouders en jeugdigen naar passende vormen van jeugdhulp toe leiden. Dit noemen we de 'alternatieve route' naar jeugdhulp. Ongeveer 50% van de toeleidingen naar jeugdhulp verlopen via deze route. De formele toewijzing gebeurt wel door de gemeentelijke toegang, nadat de zorgaanbieder een 'Verzoek tot toewijzing' heeft ingediend.

Tabel 1: Verzoek om Toewijzing jeugdhulp³

Type doorverwijzer	Aantallen	Aandeel
Gecertificeerde instelling	153	14,6%
Rechter of RvdK of Officier Justitie	5	0,5%
Huisarts	689	65,6%
Jeugdarts	51	4,9%
Medisch Specialist	109	10,4%
Onbekend	44	4,2%
Totaal	1.051	100%

De grootste verwijzers naar jeugdhulp zijn de huisartsen. Om beter invulling te kunnen geven aan de gemeentelijke regierol en het maken van een integrale afweging (1Gezin1Plan1Regisseur), is samen met Zorg in Ontwikkeling (ZIO) in november 2016 een tweejarige pilot gestart met als doel de inhoudelijke afstemming met huisartsen in de integrale aanpak te intensiveren. Om daarvoor ruimte en tijd te creëren bij de huisarts zijn drie praktijkondersteuners Jeugd en Gezin benoemd vanuit de innovatiemiddelen Jeugd. Naast een toename van het aantal integrale plannen is het doel om meer casuïstiek dicht bij de burger (dus binnen de eerste lijn) af te handelen. Hoewel het nog te vroeg is om al concrete resultaten te benoemen, is wel al zichtbaar dat de inzet van de drie Praktijkondersteuners Jeugd en Gezin veelvuldig wordt gevraagd. Dat geldt zowel voor de huisarts zelf als ook door medewerkers van team Jeugd. Daarmee is de basis gelegd voor meer afstemming over de inzet vanuit beide toegangen.

* Aantal jeugdigen met jeugdhulp

Tabel 2: Aantal unieke jeugdigen met jeugdhulp tot 01-09-2016 en 01-09-2017

01-01-2016 tot 01-09-2016	01-01-2017 t/m 01-09-2017	
2.130	2.103	Zorg in Natura
155	103 ⁴	Persoonsgebonden budget
2.285	2.206	Totaal

Tabel 2 laat de unieke aantallen cliënten Zorg in Natura zien die zorg hebben ontvangen tussen 1-1-2016/2017 en 1-9-2016/2017. Het totaal voor 2017 tot 1-9 is als volgt opgebouwd:

- 1.763 unieke cliënten die een toewijzing jeugdhulp hebben ontvangen (hard cijfer);
- 340 unieke cliënten die via de alternatieve route door de zorgaanbieders bij de gemeente zijn aangedragen, en nog wachten op een toewijzing (is een schatting gebaseerd op de werkvoorraad toegang).

² Gecertificeerde instellingen zijn instellingen die door de overheid zijn gecertificeerd om maatregelen in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming te mogen uitvoeren

³ Aantallen en percentages gebaseerd op alle ontvangsten verzoeken tot toewijzing tussen 01-01-2017 en 01-09-2017.

⁴ Peildatum 1-7-2017.

De aantallen voor 2017 liggen op peildatum 01-09-2017 in lijn met de aantallen uit 2016. De prognose voor de nieuwe instroom in de resterende maanden van 2017 is vanwege de omklap en achterstanden bij een aantal zorgaanbieders nog met veel onzekerheid omgeven.

Gelet op de ontwikkeling van Jeugdhulp wordt uiteraard regelmatig ook gekeken naar de CBS gegevens. De CBS rapporten 'Jeugdhulp 2015 en 2016' laten de volgende aantallen voor Zuid-Limburg zien:

Tabel 3: CBS gegevens

Jongeren met jeugdzorg (ZIN en PGB) Jongeren tot 23 jaar					Jongeren met jeugdzorg (ZIN en PGB) Jongeren 0 tot 18 jaar				
Regio	2015		2016*		Regio	2015		2016	
	Aantal jongeren	Relatief aandeel	Aantal jongeren	Relatief aandeel		Aantal jongeren	Relatief aandeel	Aantal jongeren	Relatief aandeel
Nederland	380.100	8,5%	402.810	9,1%	Nederland	370.410	10,8%	388.515	11,4%
Zuid-Limburg	13.500	10,1%	13.525	10,2%	Zuid-Limburg	13.195	13,8%	13.165	13,9%
Beek	340	9,5%	335	9,7%	Beek			325	
Brunssum	700	11,3%	710	11,8%	Brunssum			695	
Eijsden-Margraten	480	8,2%	500	8,6%	Eijsden-Margraten			490	
Gulpen-Witterm	250	8,7%	235	8,3%	Gulpen-Witterm			230	
Heerlen	2.225	12,0%	2.245	12,1%	Heerlen			2.190	15,7%
Kerkrade	1.070	11,6%	1.045	11,5%	Kerkrade			1.020	
Landgraaf	875	11,1%	895	11,4%	Landgraaf			880	
Maastricht	2.670	8,6%	2.645	8,5%	Maastricht	2.615	15,5%	2.565	15,2%
Meerssen	450	10,6%	450	10,7%	Meerssen			430	
Nuth	270	8,2%	255	7,9%	Nuth			250	
Onderbanken	180	10,4%	165	9,5%	Onderbanken			160	
Schinnen	250	8,6%	280	9,7%	Schinnen			270	
Simpelveld	215	9,4%	230	10,2%	Simpelveld			230	
Sittard-Geleen	2.340	11,3%	2.375	11,7%	Sittard-Geleen			2.300	14,8%
Stein	540	10,1%	520	9,9%	Stein			505	
Vaals	145	7,8%	145	8,0%	Vaals			140	
Valkenburg a/d Geul	320	9,8%	320	9,8%	Valkenburg a/d Geul			315	
Voerendaal	180	6,7%	175	6,5%	Voerendaal			170	

Het aandeel van Maastricht van 8,5% in 2016 is laag in vergelijking met andere grote gemeenten zoals Sittard-Geleen en Heerlen. Dat komt door het grote aantal studenten in Maastricht waardoor de groep jongeren van 18 tot 23 relatief groot is en de vraag naar jeugdhulp bij de studenten relatief laag is. Als we kijken naar de aantallen jongeren met jeugdzorg van 0 tot 18 jaar zien we een ander beeld: Het relatieve aandeel van de gemeente Maastricht ligt dan met 15,2% in 2016 in lijn met Sittard-Geleen en Heerlen. Maar is nog steeds hoger dan het relatieve aandeel voor Zuid-Limburg en Nederland als geheel.

* Aantal arrangementen

Tot 1 september 2017 zijn de volgende arrangementen toegewezen.

Tabel 4: aantallen arrangementen, realisatie tot 01-09-2017

JEUGD	Realisatie 01-01-2017 tot 01-09-2017	Realisatie 01-01-2017 tot 01-09-2017
Arrangement	Aantal arrangementen	Euro's
Dyslexie diagnose	36	17.127
Pleegzorg	139	1.507.987
Dyslexie behandeling	70	161.631
BOR middel	12	42.294
BOR zwaar	9	41.580
Verblijf JGGZ	24	1.083.904
Verblijf (voormalig) AWBZ 18-	29	1.290.057

Verblijf J&O	53	1.924.943
Logeren	52	383.198
Behandeling Groep	154	2.980.836
Crisishulp Individueel	0	0
Crisishulp Gezinsaanpak	26	120.995
Crisishulp Residentieel	34	186.480
Behandeling Start	347	257.963
Behandeling Individueel	546	2.772.496
Begeleiding Individueel	1.062	5.821.885
Begeleiding Groep	384	1.735.639
Regie (aanbieder al betrokken bij zorgverlening)	9	13.825
Regie (externe partij wordt betrokken)	7	16.334
Traject drang- en nazorg	2	7.190
Totaal	2.995	20.366.365

De totale prognose voor 2017 voor de arrangementen (ZiN) is € 25,1 mln..(zie tabel 8). Deze financiële prognose is als volgt opgebouwd:

- De realisatie tot 01-09-2017 op basis van de toewijzingen in ZorgNed (zie tabel 4);
- De gemiddelde instroom in februari 2017 t/m juni 2017 is doorgetrokken naar de resterende maanden van 2017, en opgeteld bij de daadwerkelijke realisatie;
- Op basis van de werkvoorraad toegang en zorgaanbieders is een inschatting gemaakt van de cliënten die nog via de alternatieve route binnen zullen komen.
- Resultaten van afwikkeling voorgaande jaren en aanvullende maatwerkafspraken zijn hier in opgenomen.

* Het gedwongen kader

Jeugdhulp is niet altijd vrijwillig. Hulp kan door de rechter dwingend worden opgelegd, indien:

1. De gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp onvoldoende helpt. In dat geval wordt een jeugdbeschermingsmaatregel (JB) opgelegd en komt het gezin onder toezicht of in zeer ernstige situaties onder voogdij te staan van een gecertificeerde instelling (Bureau Jeugdzorg, William Schrikkergroep of Leger des Heils). Ook kan de rechter een machtiging afgeven om de jongere (tijdelijk) uit huis te plaatsen, indien noodzakelijk in een instelling met vrijheidsbeperkende maatregelen (gesloten jeugdzorg).
2. De jongere een strafbaar feit pleegt of ernstig verzuimt op school. In dat geval kan verplichte jeugdreclassering (JR) worden opgelegd.
3. De jeugdige ernstige gedragsproblemen heeft en zich dreigt te onttrekken aan noodzakelijke behandeling. In dat geval wordt behandeling via de JeugdzorgPlus dwingend opgelegd en krijgt de jongere tijdelijk vrijheidsbeperkende maatregelen opgelegd.

Tabel 5: Aantal jeugdigen gedwongen kader en Jeugdzorg Plus

2015	2016	1 ^e halfjaar 2017	
466	405	Nog niet bekend	Jeugdbescherming (JB)/Jeugdreclassering (JR)
16	12	7	Jeugdzorg Plus

In 2016 is het aantal jeugdigen met dwingende hulp afgenomen. De aantallen JB en JR zijn op dit moment over het 1^e halfjaar 2017 nog niet bekend.

2.1.2 Meldingen en bezwaar en beroep

Tabel 6: Aantal meldingen en aanvragen jeugd

	Meldingen		Aanvragen	
	opgestart	afgehandeld	opgestart	afgehandeld
Jeugd 2016	756	749	2.117	2.129
- waarvan 1 ^e hj 2016	404	450	1.173	998
Jeugd 1^e hj 2017	480	442	986	860

Bij jeugd is door de andere verwijzers (de 'alternatieve route') het aantal afgehandelde aanvragen hoger dan het aantal door Team Jeugd opgestarte meldingen.

Het aantal meldingen in het 1^e halfjaar 2017 is hoger dan in het 1^e halfjaar 2016, het aantal aanvragen is daarentegen lager. Hier zijn geen inhoudelijke conclusies aan te verbinden.

Tabel 7: Aantal bezwaarschriften/beroep en klachten Jeugd

Afgehandeld	Jeugd bezwaar		Beroep		Klachten	
	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017
Ongegrond	2	3	0	0	1	0
Deels gegrond	1	0	0	0	0	0
Gegrond	0	0	0	0	0	0
Niet ontvankelijk	0	2	0	0	0	0
Ingetrokken	0	0	0	0	0	1
Bemiddeld	0	0	0	0	0	2
Totaal	3	5	0	0	1	3

Zoals de tabel laat zien, wordt bij jeugd nauwelijks bezwaar en beroep aangetekend tegen de afgegeven beschikkingen. Ook zijn er nauwelijks formele klachten ingediend.

2.2 Financiële cijfers

2.2.1 Prognose 2017

Tabel 8: Voorlopig financieel resultaat Jeugdhulp

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2016	Prognose 2017
Arrangementen (ZiN) *	24,5	25,1
Persoonsgebonden budget (PGB) **	1,2	0,7
GGZ Vrijgevestigd	0,7	0,1
JeugdzorgPlus	0,9	0,8
Jeugdbescherming	3,1	2,5
Landelijke inkoop	0,3	0,6
Uitvoeringskosten	2,9	3,6
Risicobuffer	0,0	0,0
Innovatie	0,9	1,0
Totaal	34,5	34,4
Budget ***	29,6	26,2
Resultaat	-4,9	-8,2

* Inclusief het positief resultaat afwikkeling voorgaande jaren.

** Bij de prognose PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).

*** Budget is 3,4 mln. minder dan 2016 als gevolg van een daling van de decentralisatie uitkering.

Voor de Jeugdwet is gemeentelijk voor 2017 € 26,2 mln. begroot. Op basis van de huidige cijfers wordt voor 2017 een tekort verwacht van € 8,2 mln. Dit tekort wordt met name veroorzaakt door de verlaging van het budget als gevolg van de rijkskorting.

Een deel van de toename van arrangementen kan worden verklaard door de intensivering van de contacten met het voorliggend veld (huisarts, school, jeugdgezondheidszorg), waardoor signalen eerder worden opgepakt en ondersteuning wordt geboden. En hoewel dit één van de doelstellingen is van de Jeugdwet (hulp eerder, lichter, dichtbij huis), gaat het opstarten van deze trajecten wellicht sneller dan de afbouw van de zwaardere en dus duurdere zorgarrangementen.

Daarnaast stijgen de uitgaven van de arrangementen licht doordat een groot deel van de vrijgevestigde aanbieders vanaf 2017 hebben gekozen voor een dienstverleningsovereenkomst. Hier tegenover staat dat de rechtstreekse betalingen aan de GGZ vrijgevestigde aanbieders dus zijn afgenomen.

De JeugdzorgPlus cijfers zijn in het eerste half jaar nagenoeg gelijk gebleven als in 2015 en 2016. Wel zien we meer vrijwillige plaatsingen met verwijzing vanuit de gemeentelijke toegang en minder vanuit een jeugdbeschermingstraject. De verblijfsplaatsen in GGZ en Jeugdzorg zijn snel afgebouwd, kinderen blijven zo lang mogelijk in de eigen situatie. Het vervangen van een uithuisplaatsing vraagt om heel intensieve ondersteuning, zowel van kind als van ouders, dat vraagt in de praktijk vaak om een combinatie van arrangementen, met vaak grote intensiteit.

Vanwege de grote tekorten zijn de Zuid-Limburgse gemeenten, samen met andere regio's en met ondersteuning van de VNG, een lobby gestart richting het Rijk. De tekortgemeenten vragen het Rijk een verlichtingsbudget voor 4 jaar (bovenop het bestaande macrobudget) om de tekortgemeenten meer tijd te geven om de transformatie te realiseren en deze te versterken. Daarnaast dient het structurele probleem van het verdeelmodel aangepakt te worden.

2.2.2 Arrangementen Zorg in Natura (ZiN)

De grootste uitgavenpost binnen de Jeugdwet zijn de arrangementen jeugd (Zorg in Natura) die door de aanbieders worden gedeclareerd. Deze arrangementen worden deels ingezet door team jeugd, en deels door andere verwijzers (bijv. huisartsen) en gecertificeerde instellingen (zie tabel 1). De persoonsgebonden budgetten (PGB) nemen af zonder dat hier een beleidswijziging aan ten grondslag ligt. Mensen hebben keuzevrijheid of ze kiezen voor hulp in natura of een persoonsgebonden budget.

Per 2017 is een nieuwe arrangementen- en bekostigingssystematiek ingevoerd. Deze systematiek houdt o.a. in dat er meer uniforme tarieven worden gehanteerd waarbij rekening wordt gehouden met de complexiteit en duur van het traject. Ook wordt bij het arrangement jeugdzorg verblijf een degressief tarief ingevoerd waarbij de aanbieder boven een bepaalde etmaalgrens minder betaald krijgt. Dit om de doorstroom naar lichtere/ambulante arrangementen te stimuleren. Door de gewijzigde arrangementensystematiek is er geen goede vergelijking meer te maken met de arrangementen van 2016.

Het aantal gecontracteerde aanbieders jeugdhulp in 2016 bedroeg 148. In 2017 zijn er 204 gecontracteerde aanbieders jeugdhulp, waarvan 153 momenteel daadwerkelijk zorg leveren. Deze stijging is grotendeels te verklaren doordat een groot aantal vrijgevestigde aanbieders (40) vanaf 2017 hebben gekozen voor het afsluiten van een dienstverleningsovereenkomst.

2.3 Toelichting Jeugd

2.3.1 Cliënttevredenheid

Vorig jaar is een cliëntvervalsingsonderzoek afgenomen bij ouders en jeugdigen die in 2015 jeugdhulp via de gemeente Maastricht hebben ontvangen. Omdat de uitkomsten van dit onderzoek veel vragen oproepen, is dit jaar gekozen voor een andere opzet waarin meer ruimte was voor verdieping. Dit onderzoek is uitgevoerd door Clic.

De uitkomsten zijn dat men over het algemeen positief is over Team Jeugd en de bejegening. Cliënten hebben het gevoel serieus genomen te worden en voelen zich gehoord. Aandachtspunten zijn de vindbaarheid van Team Jeugd op internet en de locatie. In sommige gevallen werd de wachttijd bij Team Jeugd als lang ervaren, terwijl tussen toegang en de zorgaanbieder de tijd kort is. Ook de samenwerking tussen Team Jeugd en de zorgaanbieder wordt in de meeste gevallen als positief ervaren. Over het effect van de ondersteuning kan weinig worden aangegeven omdat het onderzoek zich richtte op toegang, het begin van het traject.

Naar aanleiding van de uitkomsten wordt opgemerkt dat het een moeizaam proces was om mensen bereid te vinden om deel te nemen aan het onderzoek.

Het volledige rapport is aan u per raadsinformatiebrief d.d. 1 augustus 2017 toegezonden, zie: [RIB Cliëntvervalsingsonderzoek Jeugd 2017](#). Tijdens het geplande werkbezoek van de Raad aan Team Jeugd d.d. 21 september 2017 worden de uitkomsten, in gesprekken met jongeren, verder uitgediept.

2.3.2 Gemeenschappelijke inkoop regio Zuid-Limburg

In 2014 hebben de 18 Zuid-Limburgse gemeente besloten om de *specialistische* jeugdhulp voor de periode 2015-2018 samen in te kopen. De intentie was om de *lichtere* vormen van jeugdhulp lokaal of subregionaal in te kopen. Echter, omdat de landelijke besluitvorming over de Jeugdwet erg laat was, is door de 18 gemeenten in een later stadium besloten om voor 2015 alle jeugdhulp samen in te kopen. Deze gezamenlijke inkoop van alle jeugdhulp is vervolgens voor 2016 verlengd.

Conform de intentie bij aanvang van de gezamenlijke inkoop hebben Heerlen, Landgraaf en Voerendaal besloten dat zij m.i.v. 2019 de lichtere vormen van jeugdhulp alsnog zelf inkopen. Gemeente Brunssum had dit besluit al eerder ingaande 2017 genomen.

De overige gemeenten hebben nog geen besluit genomen. In het najaar 2017 wordt de huidige 'Centrumregeling inkoop jeugdzorg Zuid-Limburg' geëvalueerd. Deze bevindingen kunnen leiden tot wijzigingen in de wijze van inkoop en bekostiging voor 2019 en verder.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de raadsinformatiebrief 'Inkoop Jeugdhulp' d.d. 16 juni 2017, zie: [RIB Inkoop Jeugdhulp](#).

Voor de inkoop 2018 zijn de ontwikkeltafels in het kader van de bestuurlijke aanbesteding lopende. De intentie is om de huidige dienstverleningsovereenkomsten voor 2018 te verlengen waarbij wel aanpassing en verfijning plaatsvindt op het gebied van kwaliteit- en resultaatsturing. Ook in de tarieven kunnen aanpassingen plaatsvinden. Voorstellen hiervoor worden aan de ontwikkeltafels met aanbieders besproken.

2.3.3 Wachtlijsten

Er is geen sprake van structurele wachtlijsten voor het verkrijgen van jeugdhulp. Doordat we breed hebben gecontracteerd en geen budgetplafonds aan aanbieders hebben opgelegd, wordt dit zoveel mogelijk voorkomen. Wel is er soms sprake van frictie en oplopende wachttijden door fluctuaties in vraag en aanbod. Zo zijn we afgelopen periode we geconfronteerd met wachttijden bij enkele aanbieders die verblijf bieden. Een onwenselijke situatie die werd veroorzaakt door personeelsverloop en een stijgend aantal crisisplaatsen. Er is een actieplan opgesteld, waardoor de wachtlijst is verminderd. De verwachting is dat de druk op vooral verblijfsvormen jeugdhulp en zeer gespecialiseerde jeugdhulp hoog zal blijven, als de vraag minder snel afneemt dan de afbouw van verblijfsplekken.

2.3.4 Werkwijze 1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur

Uitgangspunt van 1 Gezin, 1 Plan, 1 Regisseur (1G1P1R) is dat bij een meervoudige hulpvraag integraal wordt gekeken. D.w.z. dat de regie van het gezin wordt gestimuleerd, de omgeving van het gezin wordt meegenomen, gekeken wordt naar het voorliggend veld en verbinding wordt gemaakt met andere leefgebieden.

Stand van zaken is dat bij de meldingen die rechtstreeks bij Team Jeugd binnenkomen bij bijna 70% sprake is van 1G1P1R-plan. Bij de meldingen die via de 'alternatieve route' binnenkomen, is een start gemaakt het verplichten van het 1G1P1R-plan.

Voor meer informatie verwijzen we naar de raadsinformatiebrief van 13 juni 2017:

[RIB 1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur](#)

2.3.5 Innovatiegelden Jeugd

Voor 2017 is € 1,0 mln beschikbaar voor innovatie. Dit geld is o.a. ingezet voor het verminderen van de achterstanden van de meldingen bij Veilig Thuis, de inzet van praktijkondersteuners bij de huisartsen (zie 2.1) en de voortzetting van eerder gestarte projecten (bijv. van Radar, Levanto, Stichting Kinderleven) die uit de innovatiegelden worden gefinancierd.

Een belangrijk uitgangspunt bij de besteding van het innovatiebudget is dat de gefinancierde projecten een bijdrage moeten leveren aan de doelstelling van de Jeugdwet om de ondersteuning, integraler, lichter en dichter bij het kind of jongere te organiseren.

Een aantal nieuwe voorbeelden van organisaties die vanuit de innovatiegelden een financiële bijdrage krijgen, zijn:

- Humanitas voor hun bijdrage aan de Begeleide Omgangsregeling (BOR). De verwachting is dat de vrijwilligers van Humanitas net als vorig jaar ca. 35 kinderen zullen begeleiden, omdat de relatie tussen de ouders zo is verstoord dat communicatie niet mogelijk is en/of afspraken voor een ouderschapsplan niet tot stand komen. In Maastricht wordt deze begeleiding door vrijwilligers veel vaker ingezet dan in de ons omliggende gemeenten.
- De Jongeren- en Kinderrechtswinkel met name om de stem van jongeren in het juridische proces (onder andere bij vechtscheidingen) te versterken. De Jongeren- en Kinderrechtswinkel werkt met de vrijwillige inzet van veelal (rechten)studenten.

Ook worden de innovatiegelden ingezet voor het verzachten van de overgang 18-/18+ bij bijv. minderjarige asielzoekers, voor de realisatie van het plan van aanpak voor Zwerfjongeren en het intensiveren van de aanwezigheid van Jeugdhulp en Schoolmaatschappelijk Werk op locaties waar relatief veel kinderen in armoede opgroeien.

2.3.6 Transformatieagenda Jeugd ZL

In het najaar 2016 is een specifieke transformatieagenda opgesteld voor Jeugd waarin we o.a. kiezen voor strategisch partnerschap, het overzichtelijker maken van de toegang, uitwerking van het regiehouderschap en het bevorderen van zelfregie van ouders/jeugdigen.

Het realiseren van de bouwstenen uit de Transformatieagenda heeft enige vertraging opgelopen doordat de uitkomst van het besluitvormingsproces rondom de gemeentelijke samenwerking van de 18 gemeenten nog niet duidelijk was. Hierdoor werd de dialoog met organisaties over de invulling van het strategisch partnerschap en samenwerking bemoeilijkt.

Vanaf het tweede kwartaal van 2017 zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om de onderlinge samenwerking te versterken. Een voorbeeld hiervan is de werkconferentie vanuit de GGZ-aanbieders eind juni 2017 waar een aantal concrete werkafspraken zijn gemaakt over het gebruik van de verwijsindex, het plan van aanpak, 1G1P1R en wachttijden. Een ander voorbeeld zijn de bijeenkomsten voor aanbieders om 1G1P1R beter te begrijpen. En voor de toegangsmedewerkers in Zuid-Limburg is een leerbijeenkomst georganiseerd rondom het thema 'crisisituaties'

3. WMO Individuele voorzieningen

Vanaf 2015 zijn de voormalige Awbz functies individuele begeleiding, groepsbegeleiding (dagbesteding) en beschermd wonen gedecentraliseerd naar gemeenten. Voor beschermd wonen geldt dat de gemeente Maastricht centrumgemeente is voor de regio Maastricht Heuvelland en Westelijke Mijnstreek. Naast de nieuwe individuele voorzieningen zijn in deze monitor ook de individuele voorzieningen opgenomen die al voor 2015 onder verantwoordelijkheid van de gemeente vielen.

3.1 Inhoudelijke cijfers

3.1.1 Aantallen

* *Individuele begeleiding en groepsbegeleiding*

Tabel 9: Aantallen unieke cliënten begeleiding Maastricht (ZiN en PGB)

	01-01-2016 tot 01-09-2016	01-01-2017 tot 01-09-2017	Vershil in %
Individuele begeleiding	1.412	1.468	4%
Groepsbegeleiding	746	591	- 21%
Totaal begeleiding	2.158	2.059	- 5%

Het aantal cliënten met een indicatie voor (individueel en/of groeps)begeleiding vertoont in vergelijking met dezelfde periode in het afgelopen jaar een lichte daling. Deze daling is geheel toe te rekenen aan de afname van de geïndiceerde groepsbegeleiding. Wij veronderstellen dat dit een gevolg is van de investeringen in voorliggende –algemeen toegankelijk – voorzieningen.

* *Beschermd Wonen*

Tabel 10: Aantallen unieke cliënten beschermd wonen

	01-01-2016 tot 01-09-2016	01-01-2017 tot 01-09-2017	Vershil in %
Beschermd wonen zonder verblijf	164	152	- 7%
Beschermd wonen met verblijf	573	562	- 2%
Beschermd wonen dagbesteding	70	255	nvt

* Het aantal unieke cliënten beschermd wonen is voor de gehele regio (Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek).

In 2016 was dagbesteding bij de meeste zorgaanbieders onderdeel van het arrangement beschermd wonen en bij sommige zorgaanbieders een apart arrangement. Vanaf 2017 is het onderdeel dagbesteding volledig losgekoppeld van het arrangement beschermd wonen. Daarom is dit aantal gestegen.

* *Overige individuele Wmo-voorzieningen*

Tabel 11: Aantallen unieke cliënten individuele Wmo-voorzieningen Maastricht

	31-12-2016	30-06-2017	Vershil in %
Aantal cliënten huishoudelijke hulp	4.163	4.190	7%
Aantal cliënten collectief vervoer	5.003	5.183	4%
Aantal cliënten vervoersvoorziening (individueel)	1.772	1.752	-1%
Aantal cliënten woonvoorziening	1.084	1.096	1%

- betreft aantal cliënten op peildatum

* Mantelzorgwaardering

Zorgvragers kunnen voor hun mantelzorgers een bedrag ad € 200 aanvragen als bedankje voor hun hulp. Op 1 augustus 2016 is de nieuwe regeling mantelzorgwaardering in werking getreden. Nieuw is dat burens, vrienden en kennissen op de Dag van de Mantelzorg ook nog een bloemetje kunnen aanvragen voor een mantelzorger.

Tabel 12: Mantelzorgwaardering 2015- 2016

	2015	2016	2017
Toegekende mantelzorgwaardering	2.610*	2.029**	1056***
Bloemen	-	33	Ntv****

* aanvraagtermijn 2015 was 01-08-2015 tot 1 juni 2016

** aanvraagtermijn 2016 is 01-08-2015 tot 01-03-2017. Dit aantal betreft de toekenningen t/m 31-12-2016

*** peildatum 07-07-2017.

**** Dag van de Mantelzorg is 10 november 2017

3.1.2 Meldingen en bezwaar en beroep

Tabel 13: Aantal meldingen en aanvragen Wmo

	Meldingen		Aanvragen	
	opgestart	afgehandeld	opgestart	afgehandeld
Wmo 2016	5.765	5.475	5.085	5.057
Wmo 1 ^e hj 2017	2.943	2.994	2.746	2.760

Tabel 14: Aantal bezwaarschriften/beroep en klachten Wmo

Afgehandeld	Wmo bezwaar		Beroep		Klachten	
	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017
Ongegrond	19	12	4	2	0	0
Deels gegrond	4	3	0	0	0	0
Gegrond	5	10	1	2	0	1
Niet ontvankelijk	5	3	0	0	0	0
Ingetrokken	5	18	2	6	0	0
Bemiddeld	0	0	0	0	2	5
Totaal	38	46	7	10	2	6

3.2 Financiële cijfers

3.2.1 Prognose 2017

Tabel 15: Voorlopig financieel resultaat Wmo 2017

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2016	Prognose 2017
Beschermd Wonen ZiN	26,8	25,9
Beschermd Wonen PGB *	2,4	3,5
Begeleiding ZiN	10,7	10,3
Begeleiding PGB *	3,3	2,1
Mantelzorg compliment en inkomensvoorziening	1,7	2,1
Cliëntondersteuning MEE	1,0	1,2
Uitvoeringskosten	3,3	3,3
Risicobuffer	0,0	0,0
Innovatie	0,3	0,6
Totaal WMO begeleiding en beschermd wonen	49,4	49,0
Budget WMO begeleiding en beschermd wonen **	45,4	45,1
Resultaat WMO begeleiding en beschermd wonen	-4,0	-3,9
Hulp bij huishouden	9,6	9,8
Rolstoelen	0,8	0,8
Vervoersvoorzieningen	4,0	3,5
Woonvoorzieningen	1,2	1,0
Algemene voorzieningen	0,4	0,7
Uitvoeringskosten	3,3	2,8
Totaal WMO overige individuele voorzieningen	19,2	18,6
Budget WMO overige individuele voorzieningen **	19,0	17,2

Resultaat WMO overige individuele voorzieningen	-0,2	-1,4
Totaal Wmo	68,6	67,6
Budget	64,4	62,3
Resultaat	-4,2	-5,3

* Bij de prognose PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).

** Dit betekent een verlaging met € 2,1 mln. ten opzichte van het budget 2016 a.g.v. van een daling van de decentralisatie uitkering.

Op basis van de huidige cijfers wordt een geprognosticeerd tekort verwacht van € 5,3 mln.

3.2.2 Arrangements Zorg in Natura (ZiN)

Tabel 16: Voorlopig financieel resultaat Arrangements (ZiN) 2017

WMO Begeleiding	Prognose 2017
Begeleiding Individueel	6.3
Begeleiding Groep	4.0
Eigen bijdrage cliënten CAK	-0,07
Totaal	10.3

WMO Beschermd Wonen	Prognose 2017
Beschermd Wonen met verblijf	22.7
Beschermd Wonen zonder Verblijf	2.8
Dagbesteding Beschermd Wonen	1.8
Eigen bijdrage cliënten CAK	-1.4
Totaal	25.9

Huishoudelijke Hulp (HH)	Prognose 2017
HH ZiN	9.0
HH PGB	1.1
HH PGB Alfa	1.6
Eigen bijdrage cliënten CAK	-1,9
Totaal	9.8

Voor de eigen bijdrage van het CAK is een bedrag ad € 3,4 mln. geprognosticeerd. Dit is ruim een half miljoen lager dan in 2016 omdat het Rijk het maximumbedrag heeft verlaagd. Hierdoor betalen cliënten minder eigen bijdrage.

Het aantal gecontracteerde aanbieders Wmo begeleiding bedraagt in 2017 138, waarvan er 78 momenteel zorg leveren. Het aantal gecontracteerde aanbieders beschermd wonen bedraagt in 2017 37, waarvan er 28 momenteel zorg leveren.

Het aantal gecontracteerde aanbieders is licht gestegen ten opzichte van 2016 (Wmo begeleiding 120 aanbieders en beschermd wonen 28 aanbieders).

Per 2017 is een nieuwe arrangements- en bekostigingssystematiek ingevoerd. Deze systematiek houdt o.a. in dat er uniforme tarieven worden gehanteerd waarbij rekening wordt gehouden met de complexiteit en duur van het traject. Ook is bij Beschermd Wonen verblijf een degressief tarief ingevoerd waarbij de aanbieder boven een bepaald etmaalgrens minder betaald krijgt. Dit om de doorstroom naar lichtere arrangements te stimuleren. Door de gewijzigde arrangementensystematiek is er geen goede vergelijking meer te maken met de arrangements van 2016.

3.3 Toelichting Wmo

3.3.1 Beschermd Wonen

Beschermd wonen is een voorziening voor volwassenen met psychische of psychosociale problemen, die (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen, ook niet met hulp van bijvoorbeeld een mantelzorger of met begeleiding van een hulpverlener. Een voorziening voor Beschermd Wonen biedt een veilige woonomgeving en begeleidt de bewoners in hun zelfredzaamheid, zodat zij mee kunnen blijven doen in de samenleving of op termijn weer zelfstandig kunnen wonen.

De gemeente Maastricht is centrumgemeente en koopt deze voorziening in voor 10 gemeenten (Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek). Vanaf 2015 nam het aantal personen dat beschermd woont gestaag toe en lag de instroom in 2016 25% hoger dan in 2015. In combinatie met de rijkskorting en de beperkte uitstroom uit Beschermd Wonen is hierdoor in 2016 een fors financieel tekort ontstaan. Het aantal personen, dat beschermd woont, lijkt vanaf 2017 te stabiliseren op niveau 2016.

Binnen de Bestuursopdracht Draaiknoppen Sociaal Domein heeft een Task Force Beschermd Wonen de ontwikkeling van dit product geanalyseerd en zijn in kader van de draaiknoppen voorstellen geformuleerd met het doel om de volumegroei en de kostentoeename tegen te gaan. Deze voorstellen zijn geaccordeerd in juni 2017.

* *Projecten*

Vooruitlopend op de draaiknoppen zijn vorig jaar projecten opgestart om de door- en uitstroom te bevorderen en te zorgen voor voldoende beschikbare woningen, te weten:

- Project 'Achterdeur MO/GGZ'
Het project 'Achterdeur MO/GGZ' heeft tot doel het bevorderen van de door- en uitstroom binnen Beschermd Wonen. Concreet betekent dit dat er een goede samenwerking moet worden ontwikkeld tussen Wmo-toegang, de sociale teams en Housing Accommodations⁵. Dit project bevindt zich in de afrondende fase. Na de zomer worden concrete verbetervoorstellen gedaan in het bestuurlijk overleg met de corporaties. Effecten hiervan zullen pas meetbaar zijn in de loop van 2018.
- Project 'Verbetering Toegang'
In overleg met alle samenwerkingspartners wordt de positie van WMO-Toegang versterkt, waarbij de deskundigheid van de uitvoeringspartners in complexe casuïstiek wordt geborgd. Toegangconsulenten richten zich meer op passende voorzieningen in het voorliggende veld en bewaken de voortgang van de gestelde doelen per cliënt. Hierdoor wordt een snellere afschaling mogelijk. Dit project heeft een sterke afhankelijkheid van het project Achterdeur. Ook hier zullen de effecten pas in de loop van 2018 meetbaar worden.
- Bevorderen zelfregie
Het bevorderen van de zelfregie van cliënten, die beschermd wonen, is een belangrijk speerpunt in de projecten Achterdeur en Verbetering Toegang. Op dit moment worden door vier zorgaanbieders voorbereidingen getroffen om te gaan werken met een zelfregie-app waarin de cliënt met beelden zijn eigen voortgang kan zien. Vanuit de Regeling Sociaal Investeren 2016 is een financiële bijdrage gegeven voor de ontwikkeling van deze zelfregie-app. Ook de provincie onderschrijft dit instrument en financiert mee.

* *Centrumregeling Beschermd Wonen*

De huidige centrumconstructie eindigt per 2020, waarna alle gemeenten verantwoordelijk worden voor de uitvoering van de taak Beschermd Wonen. Dit gaat gepaard met een nieuwe verdeling van de middelen, waarbij alle gemeenten volgens een nieuw te ontwikkelen objectief verdeelmodel budget krijgen.

Het Rijk en de VNG stimuleren actief samenwerking tussen gemeenten onderling.

Een regionale projectgroep is in 2016 opgestart. Eind 2016 is besloten dat we vanaf 2020 op de schaal van Maastricht-Heuvelland gaan samenwerken. Eind dit jaar zal een gezamenlijke visie op hoofdlijnen 'Van

⁵ Housing Accommodation is het bureau dat de regie heeft op de huisvesting van mensen die uitstromen van een opvangsituatie naar zelfstandig wonen. Tevens beoordeelt en regelt Housing Accommodations de benodigde ambulante vervolgzorg.

Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis' (werktitel) en een plan van aanpak voor de jaren 2018 en 2019 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de colleges van Maastricht en de Heuvellandgemeenten.

3.3.3 Tevredenheids- en ervaringsonderzoeken

Voor de meting van de cliëntervaringen Wmo is dit jaar gebruik gemaakt van het (landelijk) cliëntervaringsonderzoek. Het betreft een schriftelijk onderzoek aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst die alle gemeenten in Nederland gebruiken, omwille van onderlinge vergelijkbaarheid.

Tabel 17: Uitkomst cliënttevredenheidsonderzoek Wmo

Contact met het team Wmo		Maastricht 2016	NL 2016
% (helemaal mee) eens			
1	Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag	69	71
2	Ik werd snel geholpen	68	68
3	De medewerker nam mij serieus	82	80
4	We hebben samen een oplossing gezocht	74	70
Op de hoogte van de cliëntondersteuning?		Maastricht 2016	NL 2016
	Ja	23	25
	Nee	77	75
Kwaliteit en effect ondersteuning		Maastricht 2016	NL 2016
% (helemaal mee) eens			
1	Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed	78	79
2	De ondersteuning die ik krijg pas bij mijn hulpvraag	77	77
3	Door de ondersteuning die ik krijg, kan ik beter de dingen doen die ik wil	73	74
4	Door de ondersteuning die ik krijg, kan ik mij beter redden	77	79
5	Door de ondersteuning die ik krijg, heb ik een betere kwaliteit van leven	69	73

Geconcludeerd kan worden dat het onderzoek van 2017 (over 2016) in grote lijnen dezelfde uitkomsten oplevert als hetzelfde onderzoek het afgelopen jaar.

Vanuit het vorige cliënttevredenheidsonderzoek is het verbeteren van de onafhankelijke cliëntondersteuning opgepakt. Over de voortgang hiervan bent u op 19 juli geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief: zie [RIB Voortgang onafhankelijke cliëntondersteuning](#)

Naast de gemeentelijke onderzoeken naar de cliënttevredenheid vinden in het sociaal domein nog diverse andere metingen van cliëntervaringen plaats. Bij de ontwikkeling van de monitor toekomstagenda sociaal domein worden deze geïnventariseerd en beoordeeld in hoeverre deze bijdragen aan het inzicht op dit terrein.

3.3.4 Innovatiegelden Wmo

Innovatiegelden Wmo worden in 2017 ingezet voor de sociale teams en de pilot dagbesteding.

Sociale teams:

In februari 2017 heeft het college besloten het aantal sociale teams uit te breiden naar 8, zodat er een stedelijk dekkend netwerk ontstaat, [zie collegebesluit Sociale teams in 2017](#). Elke buurt kan sinds juli 2017 een vraag stellen aan de sociale teams. Sociale teams richten zich vooral op de burger op weg te helpen naar het antwoord op de vraag c.q. probleem. De sociale teams spelen dus vooral een rol aan het begin van een vraagstuk, eventuele ondersteuning gedurende het vraagstuk en bij nazorg.

Pilot dagbesteding

Vanaf 1 januari 2017 kunnen inwoners van Noord West zonder indicatie gebruik maken van het brede dagbestedingsaanbod in dat gebied. De evaluatie van de pilot wordt medio oktober afgerond. Afhankelijk van de evaluatie wordt het innovatiebudget ingezet voor de verdere ontwikkeling en/of eventuele verbreding naar andere stadsdelen.

4. Participatiewet

Vanaf 2015 is de Participatiewet van kracht. Deze wet vervangt de Wet werk en bijstand, de Wet sociale voorziening en een groot deel van de Wajong. De Participatiewet biedt gemeenten heel weinig beleidsvrijheid, aangezien het rijk er voor heeft gekozen om veel zaken centraal op te leggen en te regelen. De Participatiewet wordt samen met het Heuvelland uitgevoerd.

De Participatiewet is bedoeld voor mensen, die al dan niet tijdelijk, zijn aangewezen op ondersteuning door gemeenten om in hun bestaan te voorzien (inkomensdeel) en/of aan het werk te komen (werkdeel). De Participatiewet gaat er van uit dat mensen zoveel mogelijk op eigen kracht de weg naar betaalde arbeid vinden en de overheid alleen steun biedt waar eigen kracht tekortschiet.

4.1 Inhoudelijke cijfers

4.1.1 Aantallen

* *Het uitkeringsbestand*

Op 1 juli 2017 ontvangen 4.478 personen een uitkering op grond van de Participatiewet, loaw, loaz of BBZ. 4.203 personen vallen onder de Participatiewet.

Van alle personen wordt de mate van arbeidsgeschiktheid vastgesteld. Sinds de nieuwe wetgeving van 2015 wordt met alle personen opnieuw gesproken over hun arbeidsvermogen. Hoe lager het arbeidsvermogen, hoe groter de afstand tot de arbeidsmarkt. De mate van arbeidsvermogen wordt zoveel als mogelijk geobjectiveerd, aan de hand van de praktijkdiagnose (TWB) en/of medische diagnostiek. Medische diagnostiek vindt altijd plaats door een (gespecialiseerde) arts.

Tabel 18: Aantal personen Participatiewet/BZZ/ IOAW/IOAZ

Arbeidsgeschiktheid %	1-1-2015	%	1-1-2016	%	1-1-2017	%	1-7-2017	%
80%-100% (incl A1)	77	1,8	144	3,2	227	5,1	219	4,9
50%-80% (incl. A2 en A3)	483	11,1	498	11,1	474	10,6	532	11,9
30%-50% (incl B1, B2 en B3)	1.344	30,9	1.444	32,1	1.325	29,5	1.258	28,1
1%-30% (incl C1 en C2)	976	22,5	1.161	25,8	1.586	35,4	1.628	36,4
0% (incl D1 en D2)	1.136	26,1	932	20,7	651	14,5	665	14,9
Inburgering	171	3,9	136	3,0	59	1,3	29	0,6
Overig	161	3,7	189	4,2	164	3,7	147	3,3
	4.352	100	4.504	100,0	4.486	100	4.478	100

Nadat het uitkeringsbestand in 2015 was gestegen, nam het uitkeringsbestand - tegen de verwachting in - in 2016 af met 0,4%. Per 01-07-2017 zien we een stabilisering van het bestand.

In de vorige rapportage is geconstateerd dat, ondanks een aantrekkelijke arbeidsmarkt, de druk op de bijstand hoog blijft. Verklaringen hiervoor zijn: verruiming van de doelgroep, instroom statushouders, verhoging pensioenleeftijd en de verkorting van de WW. Voor het eerst zien we nu dat het bestand stabiliseert. Deze stabilisatie vindt vooral plaats in de leeftijdscategorie 27 t/m 54 jaar.

Aandachtspunt blijven jongeren en ouderen (zie verdeling cliëntenbestand). Met de actieplannen ouderen- en jeugdwerkloosheid (zie pag.23) worden aan deze doelgroepen speciale aandacht besteed. De doelgroep statushouders/vluchtelingen blijft eveneens een hoog deel van de instroom uitmaken; gemiddeld 28% van de nieuwe instroom behoort tot deze doelgroep. Met specifieke actieplannen en projecten worden deze doelgroepen opgepakt. In paragraaf 4.3.2 Inzet van W-deel wordt hierop nader ingegaan.

Tabel 19: Verdeling cliëntenbestand naar leeftijd

Leeftijd	1-1-2015	%	1-1-2016	%	1-1-2017	%	1-7-2017	%
18 t/m 26 jaar	299	7	373	8	437	10	480	11
27 t/m 44 jaar	1.542	35	1.571	35	1.454	32	1403	31
45 t/m 54 jaar	1.222	28	1.234	27	1.184	26	1167	26
55 t/m 64 jaar	1.267	29	1.305	29	1.338	30	1344	30
65 jaar en ouder	22	0	21	0	73	2	84	2
	4.352	100	4.504	100	4.486	100	4478	100

* Uitstroom

In het eerste halfjaar van 2017 zijn 425 uitkeringen beëindigd.

De reden van uitstroom is:

Tabel 20: Volledige uitstroom naar school/opleiding, persoonlijke redenen, voorliggende voorziening/niet voldaan aan eisen, onbekend

	2015		2016		1 ^e hj 2017	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Werk	272	29%	319	36,8%	133	31,3%
School/opleiding	25	2,7%	22	2,5%	9	2,1%
Persoonlijke redenen	220	23,5%	201	23,2%	118	27,8%
Voorliggende voorzieningen/niet voldaan aan eisen	413	44%	311	35,9%	155	36,5%
Onbekend	8	0,9%	13	1,5%	10	2,4%
Totaal	938	100%	866	100	425	100

Deze tabel laat zien dat de volledige uitstroom in 2017 mogelijk op hetzelfde niveau uitkomt als in 2016.

Tabel 21: Volledige uitstroom naar mate van arbeidsgeschiktheid

Arbeidsgeschiktheid %	aantal klanten per 1-01-2016	volledige uitstroom werk in 2016	aantal klanten per 01-01-2017	volledige uitstroom werk in 1 ^e hj 2017
80%-100% (incl A1)	144	74	227	41
50%-80% (incl. A2 en A3)	498	117	474	40
30%-50% (incl B1, B2 en B3)	1.444	76	1.325	27
1%-30% (incl C1 en C2)	1.161	20	1.586	16
0% (incl D1 en D2)	932	10	651	4
Inburgering	136	1	59	0
Overig	189	21	164	5
Totaal	4.504	319	4.486	133

Tabel 22: Gedeeltelijke uitstroom naar mate van arbeidsgeschiktheid

Arbeidsgeschiktheid %	aantal klanten per 1-01-2016	Gedeeltelijke volledige uitstroom werk in 2016	aantal klanten per 1-01-2017	gedeeltelijke uitstroom werk in 1 ^e hj 2017
80%-100% (incl A1)	144	88	227	36
50%-80% (incl. A2 en A3)	498	95	474	64
30%-50% (incl B1, B2 en B3)	1.444	76	1.325	54
1%-30% (incl C1 en C2)	1.161	27	1.586	19
0% (incl D1 en D2)	932	7	651	7
Inburgering	136	3	59	0
Overig	189	47	164	17
Totaal	4.504	343	4.486	197

Tabel 21 en 22 laten zien dat door de verzwaring van de doelgroep (stijging categorie personen met een laag arbeidsvermogen van 1-30%) de uitstroom t.o.v. het totale bestand afneemt.

4.1.2 Bezwaar en beroep

Tabel 23: Aantal bezwaarschriften/beroep en klachten Participatie

Afgehandeld	Participatie bezwaar		Beroep		Klachten	
	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017	1 ^e hj 2016	1 ^e hj 2017
Ongegrond	78	74	41	24	3	3
Deels gegrond	17	14	0	0	0	1
Gegrond	35	23	13	10	0	0
Niet ontvankelijk	36	15	2	1	0	1
Ingetrokken	39	34	7	6	0	0
Bemiddeld	0	0	0	0	37	20
Totaal	205	160	63	41	40	25

Het aantal bezwaar- en beroepsschriften en klachten is t.o.v. 2015 in 2016 is afgenomen. De aantallen over het eerste halfjaar 2017 zijn lager dan de aantallen over het eerste halfjaar 2016. Verwacht wordt dat de daling doorzet. Deze daling is mogelijk een gevolg van het verbeteren van de communicatie. Er is een eigen website, waarop alle rechten en plichten terug te lezen zijn en het foldermateriaal en de beschikkingen zijn herschreven in heldere taal.

4.2 Financiële cijfers

Tabel 24: Voorlopig financieel resultaat Participatiewet

	Budget 2017	Resultaat 2016	Prognose 2017	Resultaat 2017
Participatie W-deel	28,9*	28,7	28,9	0
- WSW-deel	21,2		21,2	0
- Re-integratie e.d.	5,9		5,9	0
- Uitvoeringskosten	1,8		1,8	0
Participatie I-deel	63,9 **	56,6	56,7	7,2***

* Dit is een verlaging van 0,8 mln t.o.v budget 2016

** Dit is een verhoging 5,2 mln. t.o.v. budget 2016

***Dit is het gesaldeerde resultaat over 2017 inclusief het verwachte tekort van MTB van € 1,5 mln.

Voor I-deel wordt een positief resultaat verwacht van € 7,2 mln. Het W-deel wordt budgetneutraal uitgevoerd.

4.3 Toelichting Participatiewet

4.3.1 I-deel

Het budget dat door het Rijk wordt toegewezen voor het I-deel van Participatiewet is dit jaar door een actualisatie van het verdeelmodel gewijzigd. Deze actualisatie heeft voor Maastricht geleid tot een positief effect van € 5,2 mln.

4.3.2 Inzet van het W-deel

De maatschappelijke opgave van de Participatiewet is om meer mensen, zonder en met beperking, te ondersteunen om werk te vinden bij een reguliere werkgever. De gemeentelijke doelgroep die met de reïntegratie-instrumenten van het W-deel moet worden ondersteund, is door de Participatiewet toegenomen en heeft vaak een zwaardere arbeidsbeperking.

Op 31 maart 2017 heeft u een overzicht ontvangen van de activiteiten werk, re-integratie en participatie, zie [RIB Vragen naar aanleiding van de behandeling Monitor 3D](#).

Er wordt een onderscheid gemaakt in:

- diagnose-instrumenten
- plaatsing-instrumenten
- ontwikkelings-instrumenten, en
- overige instrumenten.

In de onderstaande paragrafen geven we de resultaten van deze instrumenten weer. Aansluitend wordt ingegaan op het Actieplan Ouderenwerkloosheid, het Actieplan Jeugdwerkloosheid, het Project voormalige WSW-wachlijsten en pilot 'via Nederlandse taal en Ontwikkeling naar Werk (NOW).

* Diagnose-instrumenten

Tabel 25: Aantal gestarte en lopende diagnose-instrumenten

Aard	Naam	Doelgroep	Kenmerken/voorwaarden	Aantal in 2017 gestarte deelnemers	Lopende activiteiten deelnemers
D I A G N O S T I E K	Quickscan	AV 0-100% (iedereen)	Gericht op bepalen AV, begeleidingsbehoefte en mate van zelfredzaamheid	1899	-
	Praktijkdiagnose (TWB)	AV 0-80% + AV 80-100% en >6 maanden in uitkering	Verdiepende diagnose gericht op bepalen AV, begeleidingsbehoefte en mate van zelfredzaamheid	99	46
	Medische diagnostiek	AV 0-100% met aantoonbare fysieke of psychische klachten	Belastbaarheidsonderzoek, Arbeidsdeskundig onderzoek. Psychologisch onderzoek. Combinatieonderzoek Verdiepende diagnose gericht op bepalen AV, begeleidingsbehoefte en mate van zelfredzaamheid	300	330
	Loonwaardebepaling	Doelgroep LKS	Methodiek arbeidsmarktregio Zuid-Limburg		35
	Beoordeling jobcoach	Doelgroep jobcoaching	Beoordelen noodzaak/duur/omvang jobcoaching	29	6
	Beoordeling werkplekaanpassing	Doelgroep werkplekaanpassing	Beoordelen noodzaak/aard/omvang werkplekaanpassing, waarbij rekening wordt gehouden met kosten/baten-analyse	0	0
	Indicatie doelgroepregister banenafpraak	Niet in staat om WML* te verdienen in drempelfuncties	Doelgroepregister is raadpleegbaar in SUWInet.	57 PW/IOAW/IOAZ 15 Nuggers	137 PW/IOAW/IOAZ 165 Nuggers

* wettelijk minimumloon

Op Zuid-Limburgse schaal werken alle 18 gemeenten sinds eind 2016 met hetzelfde ondersteunende diagnosesysteem Competensys waarmee het arbeidsvermogen, de begeleidingsbehoefte en de mate van zelfredzaamheid van de klant in kaart wordt gebracht. Is dit ontoereikend dan wordt de praktijkdiagnose via het Transferium Werk en Bijstand (TWB) of een verdiepende diagnose ingezet. Afgelopen halfjaar constateren wij een toename van de inzet van de verdiepende diagnoses (zoals arbeidsdeskundig-, psychologisch- en belastbaarheidsonderzoeken. Hieruit blijkt dat er meer personen met medische klachten instromen, waarvan de mate van beperking moet worden geobjectiveerd. De toename is een gevolg van de doelstelling van de Participatiewet: één wet voor alle mensen die ondersteuning nodig hebben om in hun bestaan te voorzien en/of aan het werk te komen en het bevriezen van de Wajong en WSW.

* Plaatsing-instrumenten

Tabel 26: Aantal gestarte en lopende plaatsings-instrumenten

Aard	Naam	Doelgroep	Kenmerken/voorwaarden	Aantal gestarte deelnemers cq ingezet vanaf 1-1-2017	Lopende trajecten
	Podium 24	AV 0-100%	Werkgeversbenadering voor regulier werk, gesubsidieerd werk, participatieplaatsen, WMBVU	244 plaatsingen	
	Detacheringsfaciliteit, met als bijzondere vorm de groeibaan	AV 0-100%	Arbeidsovereenkomst met Podium24, max 2 jaar, inleenvergoeding te betalen door inlener, salaris 100% WML, gericht op doorstroom regulier werk, scholing, arbeidsverplichting	34	44
	Uitstroomb subsidie	AV 0-100%	Arbeidsovereenkomst ≥6 maanden Hoogte €1.500/euro per 6 maanden. Max 2x verstrekking. Bij parttime naar rato.	13	19
	Loonkostensubsidie	AV 0-80% AV 80-100%, mits doelgroepregister AV 80-100%, mits doelgroep beschut werk	Hoogte van LKS gebaseerd op loonwaarde+ tegemoetkoming wg-lasten. Duur: totdat persoon 100% loonwaarde heeft. Max 70% WML. Betaling uit I-deel.	19	45
	WmbvU Proefplaatsing	AV 0-100%	Proefplaatsing is gericht op reguliere plaatsing. Max. half jaar.	22	14
	WmbvU Proefplaatsing gericht op bepalen loonwaarde	Doelgroep LKS	Max 3 maanden	3	3

P L A A T S I N G	WmbvU- Participatieplaats	AV 0-80% Doelgroep art 10a lid 1 PW	Premie: 50€/maand Inleenvergoeding in vorm van begeleiding/scholing Voorwaarden conform art 10 a PW Additioneel werk	50	140
	WmbvU- Stage	AV 0-100%	Additioneel werk	5	5
	Jobcoaching	AV 0-100% + vanwege ziekte/gebrek kan zonder ondersteuning taak niet worden uitgevoerd	Max 3 jaar 3 regimes UWV-richtlijnen	9	6
	Werkplekaanpassing	AV 0-100% + vanwege ziekte/gebrek kan zonder aanpassing taak niet worden uitgevoerd		0	0
	Maastricht- Heuvelland alternatief beschut werk	AV 0-100%, mits begeleidingsbehoefte die van reguliere werkgever niet verwacht kan worden	Arbeidsmatige dagbesteding MTB, Radar en Talent. Participatieplaats met hoge begeleidingsgraad. Gemaximeerd aantal/jaar per gemeente o.b.v. WMBVU	6	20
	VDL Nedcar	AV 30-100%	Contract bij VDL Nedcar miv afronding opleidingstraject van vier maanden met behoud van uitkering	45	37
	MTC	AV 30-80%	Contract met werkgever die werkpools wil vormen, max. 10 pools met max. 15 werknemers	10	
	Servicepunten Werk en Bemiddeling	AV 0-100%	Laagdrempelige voorziening in de wijk waar iedereen terecht voor bemiddeling naar werk en participatie		63 regulier werk 49 participatie 49
	Social Return	AV 0-100%	Inkoopkracht van de gemeente gebruiken om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden. 5% van de aanneemsom moet worden omgezet in werk	18	18

Podium 24 is ons werkgeversservicepunt voor de regio Maastricht-Heuvelland. Podium 24 heeft een vraaggerichte werkgeversbenadering en leidt burgers daadwerkelijk naar werk. In het eerste halfjaar hebben 244 bemiddelingen plaatsgevonden van mensen uit Maastricht. 211 bemiddelingen betroffen personen die onder de participatiewet vallen. Een groot deel van de bemiddelingen betreft mensen met een arbeidsbeperking.

Sinds 2016 is er een convenant *VDL Nedcar* waarbij mensen met behoud van uitkering een opleidingstraject krijgen van 4 maanden. Op 23 juni 2017 is het convenant VDL Nedcar/Brede Aanpak door 5 regio's ondertekend. In het convenant is afgesproken dat er minimaal 500 bijstandsgerechtigden uit Limburg worden geplaatst bij VDL Nedcar of elders. De plaatsingen in het eerste halfjaar zijn boven deze target, er zijn nl. 425 plaatsingen gerealiseerd (376 bij VDL Nedcar en 49 elders). Voor de gemeente Maastricht zijn 55 kandidaten in 2017 geplaatst bij VDL Nedcar. Van deze geplaatste kandidaten zijn 45 nog aan het werk bij VDL Nedcar en 7 personen zijn elders geplaatst. De uitstroom, die in 2016 nog bijna 40% bedroeg, bedraagt in de eerste helft van 2017 nog regionaal slechts 22%. In Maastricht ligt dit percentage op 18%. Maastricht selecteert streng aan de poort waardoor er minder kandidaten worden geplaatst bij VDL Nedcar dan andere vergelijkbare gemeenten. Dit heeft als effect dat het % afvallers lager is dan het regionale %. In totaal (2016 en 2017) zijn momenteel 85 mensen aan het werk bij VDL Nedcar.

Aandachtspunt is en blijft het taalniveau van met name statushouders. Samen met Podium 24 en de andere regionale werkgeversservicepunten is afgesproken om voor eind september te komen tot een regionale afstemming gericht op scholing van (productie)taal.

* *Ontwikkelings- instrumenten*

Tabel 27: Aantal gestarte en lopende ontwikkeling-instrumenten

Aard	Naam	Doelgroep	Kenmerken/voorwaarden	Aantal in 2017 gestarte deelnemers	Lopende activiteiten deelnemers
O N T W I K K E L I N G	Scholing	AV 0-100%	Gericht op behalen startkwalificatie Gericht op bemiddeling/aanbodsversterking	69	264
	Begeleiding ter verwerving, aanvaarding en behoud van arbeid (WmbvU + overige re-integratie)	AV 0-100%	bv. interventie gericht op sollicitatievaardigheden, werknemersvaardigheden, assertiviteit, werkbegeleiding, wekkerdienst e.d.	161	719
	Ondersteuning leerwerktrajecten	16/17 jarigen met kwalificatieplicht/leerplicht 18-27jarigen zonder startkwalificatie	Aanvullende begeleiding gericht op voorkomen schooluitval. Aanvullend begeleiding welke verantwoordelijkheid onderwijs is. N.B. in september is een nieuwe groep begonnen met 19 deelnemers	Wijkleerbedrijf Daalhof 20	Wijkleerbedrijf Daalhof 17
	PRB	AV 0-100%	Doel: duurzaam verwerven voldoende inkomsten. no cure less pay	11	23
	Sociale activering	AV 0-100% als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, mits op termijn verkrijgen van arbeid mogelijk is.	Onbeloonde, maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling.	7	5
	EKV (op Eigen Kracht Vooruit)	AV 30-80%	Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelen werknemers- en vakvaardigheden via inzet binnen de werkomgeving van de MTB	20	39
	Onderhoud Openbare Ruimte	AV 30-80%	Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelen werknemers- en vakvaardigheden via inzet bij het beheer van de openbare ruimte	11	21

De inzet van de ontwikkelinstrumenten neemt toe. Er wordt meer gebruik gemaakt van de *scholings*faciliteiten die aan de doelgroep wordt aangeboden. Daarnaast wordt er door *Sociale Activering* en de inzet van coaching meer aandacht besteed aan de doelgroep met een laag arbeidsvermogen (1-30%)

Sinds 2013 loopt het project '*Op eigen kracht vooruit (EKV)*'. In dit project worden uitkeringsgerechtigden geplaatst op diverse werkplekken bij de MTB. Op grond van een jaarlijkse evaluatie is het project met een aantal aanpassingen in 2017 gecontinueerd. De doelgroep is verruimd met cliënten met een (zeer) laag arbeidsvermogen en er is meer flexibiliteit voor deelname door meer maatwerk in duur, uren en werkplekken. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen werkplekbegeleiding en ontwikkeling, waarbij er voor ontwikkeling extra coaching beschikbaar is gesteld. Uiteindelijk doel is nog altijd reguliere uitstroom. Nieuw is dat Podium24 al in een vroeg stadium wordt betrokken. Deelnemers worden regelmatig gescreend op (op termijn) uitstroombmogelijkheden.

* *Overige instrumenten.*

Tabel 28: Aantal gestarte en lopende overige instrumenten

Aard	Naam	Doelgroep	Kenmerken/voorwaarden	Aantal in 2017 gestarte deelnemers	Lopende activiteiten deelnemers
O V E R I G	Vrijwilligerswerk	AV 0-100%	Onbetaald Georganiseerd verband Uit vrije wil Gericht op samenleving Geen wettelijke gezagsverhouding Mag werkaanvaarding niet in de weg staan Duur onbeperkt	65	1003

Op het moment dat algemeen geaccepteerde arbeid nog een stap te ver is, wordt gekeken of *vrijwilligerswerk* mogelijk is. Het doel van vrijwilligerswerk is maatschappelijke participatie, waarbij het gaat om maatschappelijk zinvolle activiteiten. In 2017 zijn er 65 personen geplaatst op een vrijwilligerstraject; 1003 personen vallen onder de Participatiewet verrichten op dit moment vrijwilligerswerk.

* Actieplan Ouderenwerkloosheid

Begin 2016 is in het Actieplan Ouderenwerkloosheid besloten om meer mensen van 45 jaar en ouder te bereiken door een aanpak die gekenmerkt wordt door een individuele en persoonsgerichte benadering, integraal maatwerk en een kleine caseload van max. 50 cliënten. Voor de doelgroep worden specifieke trainingen en methodieken toegepast, zoals de inzet van vitaliseringstrainingen (b.v. verhogen fysieke belastbaarheid), empowerment programma's en op maat gesneden sollicitatietrainingen. Er wordt gebruik gemaakt van een groepsgewijze aanpak en netwerkbijeenkomsten, bijvoorbeeld de zogenaamde FLOW-bijeenkomsten (een burgerinitiatief) waarin verbindingen worden gelegd met werkgevers en projecten. Bovenbeschreven aanpak blijkt zeer effectief te zijn: de uitstroom naar werk ligt boven de 50%. In het eerste halfjaar 2017 hebben tot nu toe 84 personen (na screening) deelgenomen aan het project. Hiervan hebben 26 personen regulier werk gevonden, 1 persoon is geplaatst in een groeibaan en 21 op een participatieplaats. Geconstateerd kan worden dat de uitstroom bovengemiddeld is bij deze doelgroep, gemiddelde uitstroompercentage is nl 31%. Naast bovenbeschreven aanpak is de goede motivatie van de deelnemers ook een reden voor deze resultaten.

* Actieplan Jeugdwerkloosheid

In Maastricht is conform het coalitieakkoord 2014 – 2018 een aanvalsplan Jeugdwerkloosheid opgesteld waaruit vervolgens een actieplan Jeugdwerkloosheid is voortgekomen. Dit actieplan moet er toe leiden dat jongeren leren en werken naar vermogen.

Er zijn diverse actielijnen uitgezet: innovatieve, integrale dienstverlening aan jongeren (integraal jongerenteam, intensieve begeleiding jongeren, bevordering integrale aanpak sociaal domein), sluitende aanpak onderwijs - arbeid (scholennetwerk kwetsbare jongeren, inzet consulent kwetsbare jongeren, VSV-aanpak: jongeren blijven in beeld), focus op praktijkgericht leren & versterken kwalificatieniveau (project VOORdeel & Vervolg, Wijkleerbedrijf Daalhof) en focus op arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren (Samen naar een werkende toekomst, inzet extra groeibanen, projecten Podium).

Resultaten van de jongerenaanpak zijn:

- 44 jongeren zijn uitgestroomd uit de uitkering;
- 57 jongeren zijn parttime aan het werk;
- 186 jongeren hebben een voorziening/traject (incl. de trajecten voor statushouders)

Geconstateerd wordt dat van alle jongeren die zich melden voor een uitkering, 41% geen aanvraag indient nadat zij de zoektermijn⁶ hebben doorlopen. Bij 70% van de werkloze jongeren blijkt het aanwezige arbeidsvermogen lager te zijn dan 50%. Voor de bemiddeling van deze kwetsbare jongeren is het project 'Samen naar een Werkende Toekomst' lopende. Op 1-7-2017 heeft dit project geleid tot plaatsing op regulier werk van 20 Maastrichtse jongeren en 7 jongeren zijn geplaatst op een groeibaan.

Opvallend in het eerste halfjaar 2017 is de toename van het aandeel jonge statushouders in de uitkering als gevolg van de taakstelling (jonge) statushouders. Zo'n 29% van de jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering behoren tot deze doelgroep. Er worden diverse projecten gestart om te voorkomen dat statushouders langdurig afhankelijk worden van de uitkering. Voorbeelden van zijn projecten zijn:

- Project Re-integratie Statushouders: Op peildatum 1-7-2017 nemen 41 statushouders jonger dan 27 jaar deel aan dit project gericht op uitstroom via werk of school.
- Training KIx Works: In 2017 is een tweede pilot gestart met 24 deelnemers. Omdat de resultaten wederom positief zijn, wordt een derde vervolg besproken.
- Duaal traject inburgering/praktijkscholing (vermoedelijke start oktober 2017): een combinatietraject inburgering en ambachtelijke praktijkscholing waarmee beroepscertificaten kunnen worden behaald. Project is voor jonge statushouders die niet binnen het reguliere onderwijs geplaatst kunnen worden.

⁶ Zoektermijn: indien jongeren zich melden voor een uitkering, geldt een termijn van vier weken waarin zij eerst moeten zoeken naar werk. Er worden periodieke steekproeven gehouden om te kijken waar de jongeren, die zich niet terugmelden na de opgelegde zoektermijn, terecht zijn gekomen.

- Kix 100: is een traject in samenwerking met Movisie, gericht op training van specifieke groepen statushouders met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Traject vindt alleen doorgang indien de aangevraagde subsidie wordt toegekend.

Preventief, ter voorkoming dat jonge statushouders een uitkering moeten aanvragen, wordt vanuit de beleidslijn onderwijs geïnvesteerd in samenwerking met onderwijspartners om de doorstroom van jonge statushouders naar vervolgonderwijs vloeiend te laten verlopen.

Vanuit het scholennetwerk⁷ wordt ook actief ingezet om te voorkomen dat kwetsbare jongeren uitvallen. Deze leerlingen worden, voordat zij de school verlaten, al bemiddeld richting werk of dagbesteding. Het opdoen van werkervaring wordt vanuit het scholennetwerk gestimuleerd door praktijkstages bij de MTB. In schooljaar 2016-2017 zijn 75 jongeren geplaatst bij de MTB, begeleiding wordt gegeven door de docenten van de verwijzende scholen (Praktijkschool en VSO).

Regionaal neemt Maastricht als samenwerkingspartner deel aan het Project VOORdeel & Vervolg, een publiek-private samenwerking met Uvw, Provincie, ondernemers en onderwijspartijen. Vanuit deze samenwerking worden de komende 4 jaar 800 praktijkgerichte opleidingstrajecten bij werkgevers gerealiseerd om kwetsbare jongeren beter te kwalificeren voor de arbeidsmarkt.

* Project voormalige WSW-wachlijsters

Omdat per 2015 de WSW 'op slot' is gegaan, is eind 2015 het project 'voormalige WSW-wachlijsters' gestart voor de 57 kandidaten die op de wachtlijst stonden. Doel was mensen op de voormalige WSW wachtlijst met voorrang te diagnosticeren en o.b.v. hun mogelijkheden te plaatsen in werk of participatie.

Tabel 29: Kenmerken kandidaten "voormalige WSW-wachlijsten"

Soort regeling	Tussenevaluatie 1-11-2016	Eindevaluatie 15-5-2017
Uitkering Pw/IAOW	52	50
Nugger	5	3
Totaal	57	53
Leeftijd	Tussenevaluatie 1-11-2016	Eindevaluatie 15-5-2017
18 tot 27 jaar	2	2
27 tot 45 jaar	20	19
45 tot 55 jaar	17	16
55 tot 65 jaar	18	16
Totaal	57	53
Arbeidsvermogen	Tussenevaluatie 1-11-2016	Eindevaluatie 15-5-2017
80-100%	1	1
50-80%	3	5
30-50%	10	10
1-30%	32	35
0%	2	2
(nog) geen diagnose	9	0
Totaal	57	53

⁷ Scholennetwerk is samenwerkingsverband (gemeenten, UWV, diverse scholen en MEE) met als doel preventie

Tabel 30: Resultaten project ‘voormalige WSW-wachlijsten’

Geplaatst	Tussenevaluatie 1-11-2016	Eindevaluatie 15-5-2017
Regulier arbeidscontract	3	4*(was 5)
Garantiebaan	2	2**(was 3)
Participatieplaats	2	6
Project Onderhoud Openbare Ruimte (OOR)	-	1
Beschut werk MH alternatief	2	6
Vrijwilligerswerk/mantelzorg	14	10
Zorgtraject	-	2
In bemiddeling	Tussenevaluatie 1-11-2016	Eindevaluatie 15-5-2017
In bemiddeling Podium24 voor garantiebaan	10	7***
Screening voor POOR	11	-
Aanmelding beschut werk MH alternatief	1	3
Aanmelding Participatieplaats	-	2
In bemiddeling richting vrijwilligerswerk	4	2
Aanmelden voor Transferium	1	-
(Nog) niet bemiddeld/geplaatst	Tussenevaluatie 1-11-2016	Eindevaluatie 15-5-2017
Nog niet in trajectbegeleiding	25	0
Tijdelijk arbeidsongeschikt	2	2
Aanmelding belastbaarheidsonderzoek	1	6
Totaal	78⁸	53
<p>* Van 1 persoon is het dienstverband per 21 april 2017 beëindigd. Deze persoon is aangemeld bij Podium24 voor bemiddeling naar een (garantie)baan.</p> <p>** Van 1 persoon is de garantiebaan per 1 maart 2017 beëindigd. Hier geldt dezelfde opmerking als hierboven.</p> <p>*** In deze cijfers zijn de personen bedoeld bij opmerking * en ** ook meegenomen.</p>		

De uitstroom vanuit het project naar een reguliere baan is 11,3%. De totale uitstroom bedraagt 14%.⁹ De conclusie is gerechtvaardigd dat dit project - een activeringstraject is geweest voor de mensen die op 31-12-2014 op de WSW-wachlijst stonden. Hiermee is de hoofddoelstelling van het project gerealiseerd. 4 Mensen zijn aan een arbeidscontract geholpen hetgeen aantoont dat ook bij deze doelgroep uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt tot de mogelijkheden behoort.

* Pilot NOW

Met de pilot NOW is een pilot gestart voor het gebied Noord-Oost, gericht op het oppakken van vluchtelingen die al langer in Maastricht zijn (voor 1-1-2014). Het betreft mensen die na de inburgeringscursus niet de aansluiting konden maken met de arbeidsmarkt of de reguliere re-integratiemogelijkheden. Vaak is het taalniveau toch nog te laag. NOW is opgezet om deze doelgroep via maatwerk verder te laten ontwikkelen. Hiervoor is een werk- leeromgeving ingericht op locatie MTB waar SZMH, MTB en ROC Leeuwenborgh samenwerken aan de werken Nederlandse taalvaardigheden van de NOW deelnemers. De pilot loopt nu ruim een half jaar en de ontwikkelingen zijn positief. De deelnemers in de groep krijgen zichtbaar meer zelfvertrouwen en de taalvaardigheid neemt toe. Van de 91 uitgenodigde personen zijn er inmiddels 21 uitgestroomd uit de uitkering (waarvan 12 naar een regulier baan en 9 om andere redenen zijn uitgestroomd). Daarnaast zijn 5 personen zijn geplaatst op een participatieplaats.

⁸ Bij de tussenevaluatie lopen meer activiteiten dan dat er kandidaten zijn. Dit komt omdat tijdens het project continu is geprobeerd om kandidaten te laten doorstromen naar een hoger niveau. Er zijn bijv. kandidaten die geplaatst zijn op een participatieplaats én in bemiddeling waren voor een garantiebaan. Bij de eindevaluatie is enkel de activiteit weergegeven die op dat moment actief is.

⁹ Inclusief kandidaat die is geëmigreerd en kandidaat die is overleden.

** Evaluatie re-integratie instrumenten*

Een algemene conclusie over de resultaten van de ingezette re-integratie instrumenten valt op dit moment nog niet te geven. Eind van het jaar wordt gestart met een brede evaluatie van re-integratievoorzieningen teneinde een verbetering te kunnen aanbrengen in de effectiviteit van de ingezette instrumenten.

4.3.3 Cliënttevredenheid

Laatste score van het cliënttevredenheidsonderzoek was 7,3 ten opzichte van het landelijk cijfer 7.

4.3.4 Cliëntenraad Participatiewet Maastricht-Heuvelland

Vanaf 1 juli 2017 is een nieuwe regionale cliëntenraad formeel operationeel. De onderhavige verordening is door de raad op 16 mei 2017 vastgesteld. Zie ook [RIB Informatie Cliëntenraad Participatiewet Maastricht-Heuvelland](#)

5. Financieel totaal overzicht

Tabel 31: geprognosticeerde financieel resultaat 2017

Jaarbedragen in mln.	Budget 2016	Resultaat jaarrekening 2016/Kaderbrief 2017	Budget 2017	Prognose 2017	Geprognosticeerd resultaat 2017
Jeugd	29,6	-5,1	26,2	34,4	-8,2
Wmo	64,4	-3,3	62,3	67,6	-5,3
Participatie W-deel	29,7	0,0	28,9	28,9	0,0
Participatie I-deel	58,7	2,5	63,9	56,7	7,2
Totaal	182,4	-5,9	181,3	187,6	- 6,3

Bij de Kaderbrief 2017 is voor 3 D's (Jeugd -€ 5,1 mln. en Wmo € -€ 3,3 mln.) een prognose afgegeven van in totaal € 8,4 mln. tekort voor het jaar 2017. Deze prognose voor 2017 was zoals weergegeven op blz. 21 van de Kaderbrief volledig gebaseerd op de jaarrekening 2016. In de Kaderbrief is aangegeven dat dit een voorlopige prognose betreft en bij de 1e monitor 3-D's een nieuwe prognose afgegeven zou worden. In de rapportage die nu voorligt wordt op basis van de informatie die we nu hebben inzake de budgetten en de uitgaven een tekort geprognosticeerd van - € 13,5 mln. voor Jeugd en Wmo. Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt wordt het verschil ten opzichte van de Jaarrekening 2016/Kaderbrief 2017 veroorzaakt door de verlaging van de budgetten 2017 ten opzichte van 2016 als gevolg van dalende Rijksbijdragen.